

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 17C/221/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111226181
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Benčová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8111226181.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Lenkou Benčovou v spore žalobkyne C. Ľ., K.. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Č.. C. XX, XXX XX J., právne zastúpenej JUDr. Vladimírom Milasom, advokátom, Masarykova 13, 080 01 Prešov, proti žalovanému O. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. X. XX, XXX XX J., právne zastúpenému JUDr. Zdeňkou Vokálovou, advokátkou, Hlavná 61, 080 01 Prešov, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 6 480 eur v splátkach vo výške 180 eur mesačne splatných vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, pod následkom straty výhody splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej splátky riadne a včas.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Stranám sporu náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 23.09.2011 domáhala voči žalovanému ochrany osobnosti, náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 33 193,90 eura a určenia pozostalostnej renty vo výške 130 eur mesačne.

2. V žalobe tvrdila, že žalovaný bol trestným rozsudkom uznaný vinným zo spáchania zločinu zabitia v súbehu s prečinom výtržníctva, za čo mu súd uložil úhrny trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov. Poškodeným bol manžel žalobkyne. Mala za to, že konaním žalovaného, ktorý spôsobil smrť jej manžela, došlo u nej k zásahu do jej osobnostných práv.

3. Žalobkyňa ako dôkazy označila rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 33T/51/2009, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7To/20/2010, rodný list mal. H., úmrtný list H. Ľ., lekárske správy, potvrdenie o poberaní dávky v hmotnej núdzi, potvrdenie o poberaní prídavkov na deti, potvrdenie o poberaní náhradného výživného za sirotsky dôchodok, dohodu o výkone práce, sobášny list.

4. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Zo spáchania skutku sa necítil byť vinným. Už v trestnom konaní oľutoval všetko, čo sa stalo hlavne preto, že následne po tomto incidente zomrel aj jeho kamarát. Poukázal na to, že ku skutku došlo zavinením poškodeného, ktorý sa vyhrážal zabitím zbraňou.

5. Okresný súd Prešov vo veci rozhodol dňa 25.01.2017 rozsudkom č. k. 17C/221/2011-224, ktorým uložil žalovanému povinnosť dať žalobkyni primerané zadostučinenie formou ospravedlnenia v tomto znení: „Žalovaný, O. V., sa týmto ospravedľuje žalobkyni pani C. Ľ., K.. P. a jej synovi H. Ľ. za spôsobenú smrť jej manželovi H. Ľ. čím sa dopustil trestného činu zabitia a zasiahol do práva C. Ľ. a H. Ľ. na

súkromie, a do práva na život manžela C. L. H. L..“ Toto ospravedlnenie je žalovaný povinný urobiť písomne zaslaním listu na adresu bydliska žalobkyne do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi z titulu nemajetkovej ujmy sumu vo výške 15 000 eur do 60 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol. Súd zamietol tiež žalobu o priznanie výživného, t.j. pozostalostnej úrazovej renty. Vyslovil, že žiadna z procesných strán nemá právo na náhradu trov konania. Rozsudok nadobudol právoplatnosť vo výroku o povinnosti žalovaného zaslať žalobkyňi ospravedlnenie a vo výrokoch, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol dňa 07.04.2017.

6. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 5Co/139/2017-263 zo dňa 26.06.2018 na odvolanie žalovaného do výroku o povinnosti zaplatiť žalobkyňi sumu 15 000 eur v lehote 60 dní od právoplatnosti rozsudku, zrušil napadnutý rozsudok v tomto výroku ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. V odôvodnení odvolací súd poukázal na to, že v predmetnom spore je bezpochyby preukázané, že v dôsledku konania žalovaného došlo ku smrti manžela žalobkyne. Odvolací súd nespochybnil, že dôsledkom smrti manžela žalobkyne je ujma, ktorá je trvalá a neodstrániteľná, t.j. ide o ujmu závažnú. V tejto časti s názorom súdu prvej inštancie nie je možné nesúhlasiť, ale ak súd má za to, že túto ujmu treba reparovať náhradou v zmysle kompenzácie konkrétnou finančnou čiastkou, musí byť identifikovateľné ako k nej súd prvej inštancie dospel. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy právny predpis neposkytuje jasné a presné vodítka pre vyčíslenie jej výšky. Konštantnou judikatúrou však boli ustálené kritéria, na ktoré je potrebné prihliadať tak na strane poškodeného, ako aj na strane škodcu. Okolnosti, ktoré je potrebné skúmať na strane poškodeného sú najmä: a/ intenzita vzťahu žalobcu zo zomrelým, b/ vek zomrelého a pozostalého, c/ otázka hmotnej závislosti pozostalého od usmrtenej osoby, d/ prípadné poskytnutie inej satisfakcie. Pre výšku náhrady je kvalita vzájomného vzťahu kľúčová. Psychická bolesť zo straty blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého, mnohokrát prerastajúca až do duševného ochorenia. Strata osoby, na ktorej je pozostalý existenčne závislý, sa negatívne prejavuje i vo sfére osobnostného prežívania. Iná forma satisfakcie než peňažná, nemôže byť sama o sebe dostačujúca, jej poskytnutie a následne posúdenie jej významu však môže mať vplyv na možnosť prípadného zníženia peňažného zadostučinenia. Okolnosti, ktoré je potrebné skúmať na strane pôvodcu zásahu sú najmä: a/ postoj žalovaného (ľútosť, ospravedlnenie, náhrada škody...), b/ dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu zásahu, c/ majetkové pomery pôvodcu zásahu, d/ miera zavinenia, eventuálne miera spoluzavinenia usmernenej osoby. Je celkom zrejmé, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalým - ústretové správanie, ospravedlnenie, prejavená ľútosť - môžu zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak - ľahostajnosť, arogancia, vyjadrená bezcitnosť - môžu ju ešte prehĺbiť. Je nutné taktiež prihliadnuť na majetkové pomery tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaného nároku. Odvolací súd zrušil napadnutý výrok rozsudok z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti.

8. Súd prvej inštancie doplnil dokazovanie výsluchom strán sporu, potvrdením o podaní daňového priznania žalovaného za rok 2017 ako aj odpoveďou na lustráciu v Sociálnej poisťovni, pričom zistil tento skutkový stav veci:

9. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 33T/51/2009 zo dňa 19.11.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť 20.01.2011 bol obžalovaný O. V. uznaný vinným, že dňa 27.06.2008 v čase okolo 23.00 hod. v J. na ulici R. XX na chodníku pred čajovňou Bonsaj po predchádzajúcich slovných potyčkách pod vplyvom alkoholu najmenej dvakrát spredu do hlavy kopol H. L., ktorému spôsobil pomliaždeniny a odreniny tváre, zlomeniu nosových kostí a pomliaždenie krčnej miechy, čo viedlo k opuchu a následnému kardiorespiračnému zlyhaniu, pričom H. L., nar. XX.XX.XXXX, zomrel XX.XX.XXXX. Teda v úmysle spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví inému z nebanlivosti spôsobil smrť, čím spáchal zločin zabitia podľa § 147 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Poškodenej C. L. bola priznaná z titulu nároku na náhradu škody suma 580,56 eura do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a zo zvyškom nároku bola odkázaná na občianskoprávne konanie.

10. V odôvodnení trestného rozsudku je uvedené, že obžalovaný spáchanie skutku v celom rozsahu poprel. Uviedol, že v inkriminovaný večer išli hrať futbal, ale nakoľko nebol dostatočný počet hráčov tak išli do čajovne, kde si dali pivo a pol deci a vtedy došiel nebohý H. L., ktorý vulgárne pýtal cigarety a zapalovač, čo mu poskytol, ale keď si znova následne pýtal, odmietol mu cigarety dať. Pri odchode

nebohý vytiahol zbraň, ktorú mu namieril na hlavu, vtedy priskočil H. H., ktorý nebohému dvihol ruky hore a keď sa dostal z prvotného šoku, tiež ho chytil za ruku a zápasili. Boli tam prítomní Z., H., P. a M.. H. odkopol zbraň, ktorú P. chytil a odhodil preč. Sám bol osobne dosť pod vplyvom alkoholu, nakoľko nafúkal 2,4 promile. Poškodený bol veľmi agresívny, nemali záujem o bitku, nebolo by došlo k žiadnemu konfliktu a osobne ho nekopol, nakoľko po celý čas sa zdržiaval pri nohách nebohého a nie je pravdou, čo tvrdil svedok V., že ho kopol. Po spacificovaní H. L. vpredu držal Z., v strede ho držal M. a on osobne držal nohy a H. sa pohyboval hore, dole a jediný úder bol zo strany M. do oblasti chrbta. V čase skutku v podniku sa okrem nich nachádzala ešte pani M., G. V., A. V. a dvaja chlapi, s ktorými sedel nebohý a taktiež Y. V.. Skutočnosť, že poškodený nedýchal si všimli až po príchode polície, keď jeden z policajtov nebohého priklakol a dal mu putá a zistil, že nedýcha. V čase útoku zbraň nebohý držal bezprostredne pri jeho hlave a okrem M., ktorý išiel na toaletu všetci sa nachádzali vonku. Policajt pri zakladaní pút nebohého posadil, pričom padal na bok a vtedy si všimli, že nedýcha. Z odôvodnenia rozsudku tiež vyplýva, že H. L. dňa 27.06.2008 v čase okolo 23.00 hod., čo vyplýva z výpisov z hovorov obžalovaného, keď v tomto čase volal žalovaný tiesňovú linku na polície o 22.51 hod., utrpel zranenia a to napadnutím iných osôb, čo je preukázané najmä výsluchom znalca z odboru zdravotníctva MUDr. Kallaya, ktorý uviedol, že poranenia, ktoré boli príčinou smrti poškodeného boli spôsobené tupými predmetmi o užšej a širšej kontaktnej ploche, ktoré pôsobili na oblasť tváre spredu, sprava a zľava, strednou až veľkou silou a to s najväčšou pravdepodobnosťou pri dvojnásobnom kopnutí nohou druhej osoby do oblasti tváre poškodeného so vznikom poranenia krčnej miechy a smrti nebohého sa nedalo zabrániť ani poskytnutím včasnej lekárskej pomoci. Pripustil, že iným spôsobom tieto poranenie mohli vzniknúť iba teoreticky a sám si takého poranenie poškodený nemohol spôsobiť a ani utrpieť v prípade potiahnutia hlavy dozadu druhou osobou, lebo súčasne by musela sa pridružiť rotácia hlavy a takéto poranenie nemohlo vzniknúť ani v prípade mykania sa, keď bol na zemi znehybňovaný tromi osobami. Na základe toho súd dospel k záveru, že smrť nebohého bola spôsobená zavinením inej osoby, aj keď nebohý mal v čase skutku 2,7 promile alkoholu v krvi. Obžalovaný spáchanie skutku poprel, uviedol, že sa nachádzal pri nohách, čo potvrdili aj svedkovia H. P., H. Z., U. M., jednoznačne vyplynulo, že nebohého udrel do oblasti chrbta U. M. a všetci títo svedkovia popreli, že by obžalovaný nebohého kopol do oblasti hlavy. Toto potvrdila aj svedkyňa H.. Š.Á. M.. Oproti týmto dôkazom hovorí výsluch svedka A. V., ktorý uviedol, že obžalovaný minimálne dvakrát kopol nebohého do tváre a súd nemal dôvod svedkovi neveriť, jeho vierohodnosť nebola žiadnym spôsobom spochybnená, poznal osobne obžalovaného ako aj poškodeného a nemal žiadny dôvod úmyselne poškodiť obžalovanému. Taktiež z výsluchov ďalších svedkov H.. F. Z., príslušníčky PZ vyplýva, že uvedené osoby vyťažovali a z úradného záznamu vyplýva, že všetci vyťažovaní sa snažili brániť konanie obžalovaného. Príslušníci PZ Š. V. a E. F. podrobne popísali, akým spôsobom prebiehal ich služobný zákrok, oni žiadnym spôsobom nepoužili voči nebohému hmaty a chvaty, zistili, že nebohý nedýcha, poskytli mu prvotné úkony prvej pomoci a následne ho dali do stabilizovanej polohy. Ďalej súd uviedol, že z listinných dôkazov oboznámených na hlavnom pojednávaní vyplýva, že príslušníci PZ, ktorí vyťažovali osoby prítomné na mieste činu v úradnom zázname uviedli, že všetci boli pod značným vplyvom alkoholu a konkrétne H. uviedol, že V. spolu s M. bili nebohého a navzájom sa potom utvrdzovali, že oni mu nespôsobili také zranenia, ktoré by ho mohli zabiť. U. M. uviedol, že obžalovaný chcel biť nebohého, ale nakoniec si to rozmyslel a všetci prítomní sa snažili brániť konanie O. V. a U. M.. Zo zápisnice o rekonštrukcii je znázornený pohyb jednotlivých osôb podľa výpovedi jednotlivých svedkov prítomných na uvedenej rekonštrukcii, ďalej sa nachádzajú lekárske správy o hospitalizácii nebohého a taktiež úradné záznamy jednotlivých zasahujúcich policajtov na mieste činu. Súd preto dospel k záveru, že obžalovaný O. V. napadol nebohého a to tak, že ho najmenej dvakrát kopol do oblasti tváre spredu, čo jednoznačne dosvedčil svedok A. V. a tvrdenia vypočutých svedkov P., Z., M. sú čiastočne spochybnené aj výpoveďou príslušníčky PZ H.. Z., ktorá uviedla, že uvedené osoby boli vyťažované a pravdepodobnejšie sa jej javila verzia H. H. a všetci sa pri vyťažovaní snažili brániť a ospravedlňovať konanie obžalovaného. Obžalovaný je plne trestnoprávne zodpovedný, pretože konal minimálne formou nepriameho úmyslu. Vedel, že svojim konaním takéto porušenie, alebo ohrozenie môže spôsobiť smrť a bol s tým uzrozumený. Minimálne s nepriamym úmyslom chcel spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, nakoľko jeho útok smeroval do oblasti hlavy nebohého, kde sa nachádzajú všetky životne dôležité orgány a nastal taktiež nedbanlivostný následok, t.j. smrť nebohého. Príčinná súvislosť medzi konaním obžalovaného a smrťou nebohého, ktorá nastala 30.06.2008 je zrejماً zo záverov znaleckého posudku z odboru zdravotníctva, kde znalec uviedol, že najpravdepodobnejší mechanizmus vzniku poranení je útok na nebohého spredu, následkom čoho došlo k vyššie popísaným zraneniam a následne k smrti, ktorej sa nedalo zabrániť ani poskytnutím včasnej lekárskej odbornej prvej pomoci. Obžalovaný porušil záujem chránený týmto zákonom, t.j. záujem štátu na ochrane života a zdravia každej fyzickej osoby. Pokiaľ ide o náhradu škody uplatnenú poškodenou C. L., súd jej priznal škodu vo výške 580,56 eura, čo predstavovali

náklady súvisiace s pohrebom a zo zvyškom nároku ju podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku odkázal na občianskoprávne konanie, lebo na rozhodnutie o uplatnenej škode vo vyššom rozsahu a to najmä nemajetkovej ujmy vo výške 2 000 000,- Sk by bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie.

11. Uznesením č. k. 7To/20/2010-302 zo dňa 20.01.2011 Krajský súd v Prešove zamietol odvolanie obžalovaného O. V.. Aj podľa názoru krajského súdu nevznikli pochybnosti o tom, že obžalovaný O. V. skutok tak ako je uvedený vo výroku rozsudku spáchal. Vykonané dôkazy svedčia o tom, že obžalovaný O. V. už v čase, kedy bol poškodený na zemi, keď sa nemohol už ani zmocniť zbrane, keďže táto bola mimo jeho dosahu pri jeho nohách ako o tom vypovedali svedkovia, tohto najmenej dvakrát kopol do oblasti tváre spredu, čo poukazujúc na závery znalcov z odboru zdravotníctva spôsobilo vznik zranení, ktoré boli bezprostrednou príčinou smrti. Okolnosť, že k takémuto napadnutiu zo strany obžalovaného malo dôjsť až v čase, kedy už poškodený nemal zbraň k dispozícii a prakticky sa ani nemohol účinne brániť, vylučuje aplikáciu obhajobou uvádzaného stanovenia § 25 Trestného zákona, keďže evidentne obžalovaný neodvracal priamo hroziaci, alebo trvajúci útok na jeho osobu. V tomto smere je potrebné poukázať na skutočnosť konštatovanú znalcami z odboru zdravotníctva, že útok na hlavu do oblasti tváre, spredu a zľava mal byť vedený strednou až veľkou silou a prudkosťou opakovania aj keď útočník mal mať obutú ľahkú, letnú obuv, nemožno právne kvalifikovať takéto konanie ináč ako zločin zabitia podľa § 147 ods. 1 Trestného zákona a keďže sa skutok stal na mieste verejnosti prístupnom v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obžalovaného odmietol.

13. Žalovaný pri svojom výsluchu uviedol, že sa necíti byť vinný za skutok, za ktorý bol odsúdený. Svedok, ktorý ho usvedčoval A. V. tvrdil, že bol pri hlave L., ale v skutočnosti bol pri nohách, mal v ruke telefón, volal, každý to videl, ale v trestnom konaní súd vychádzal z výpovede tohto svedka, otca majiteľa reštaurácie Bonsaj, ktorý vypovedal až po troch mesiacoch od tejto udalosti. V trestnom konaní nebol ako dôkazový materiál pripojený list na rozlúčku od H. H., v ktorom sám uviedol, že to, čo on spravil, nikto ho z toho nedostane, pretože on bol po celú dobu pri hlave nebohého ako ležal so zbraňou v ruke, odkopoval mu zbraň. Keď na polícii boli vyťažovaní, H. H. uvádzal, že tam boli nejaké kopance, údery a on poškodeného odzbrojoval. Sám sa ocitol v tejto situácii, že L. na neho namieril zbraň rovno k hlave spredu, čo v ňom vyvolalo strach o život, triašku, nemožnosť, čiže je vylúčené, že by v takom stave bol do neho kopať. Navyše mal v sebe 2,4 promile alkoholu, takže takúto razantnosť, že by ho kopol a udržal sa ešte na nohách nemal. L., keď na neho namieril zbraň na hlavu povedal, že všetkých tu postrieľa. Všetci ho spacifikovali. H. H. mu dvíhol ruky so zbraňou, štyria ho chytili, hodili na zem, držali ho a kričali na H. H., aby mu odkopol zbraň, keď ju odkopol, táto vyletela z rúk L. a H. P. ju potom chytil a odhodil do opačného rohu. Všetko sa odohralo o 23.00 hod. na mieste, kde bola veľká tma a on sám nevidel, či niekto L. kopol. O tri dni H. H. spáchal samovraždu a list, ktorý zanechal na rozlúčku nebol použitý ako dôkaz v jeho trestnom konaní. Až v pondelok sa dozvedel, že L. zomrel a v utorok H..

14. Vo vzťahu k svojim osobným, majetkovým a sociálnym pomerom žalovaný uviedol, že býva spolu so svojou manželkou v mestskom byte, za ktorý platia 280 eur mesačne. Žalovaný pracuje ako živnostník, vykonáva elektroinštalačné práce, kamerový systém, poplašné zariadenia. Jeho priemerný čistý mesačný príjem je cca 500 - 600 eur mesačne, v závislosti od mesiaca. Platí odvody 200 eur mesačne. Je vyučený elektronik s maturitou. Nezvykne maródovať, keď je mu zle, zoberie si jeden - dva dni voľno. Popri tejto robote už nestíha pracovať pomimo, pri tesárčine sa to dalo. Nemáva obdobia bez roboty, keby firma skončila, má aj iné ponuky. Pred odsúdením pracoval vo firme STAVBET -GH, kde zarobil 8 000 Sk, vedel si privyrobiť aj na fuškách. Pracoval aj vo väzení v Iakovni 8 -9 hodín denne. Nestávalo sa, aby musel kvôli práci maródovať. Žalovaný je bývalý športovec, má dve operácie kolena, ani na vojne nebol. Má vyživovaciu povinnosť k dcére, ktorá má 11 rokov. Keď sa to stalo, mala 2 mesiace a syn mal 11 rokov, tiež ho potrebovali, keď išiel do výkonu trestu. Manželka tiež mala starosti s deťmi. V súčasnej dobe pracuje ako predavačka, nemajú žiadne úspory ani majetok väčšej hodnoty. Manželka spláca pôžičku, lebo kúpila nejaké veci deťom a on platí zbytok. To čo sa stalo, ľutoval, aj pri prepustení, nikdy nebol trestaný a nemal problémy so zákonom. Ospravedlňujúci list napísal, ale vrátil sa naspäť.

15. Žalobkyňa pri svojom výsluchu uviedla, že o tom, že došlo k usmrteniu jej manžela a o všetkých okolnostiach, sa dozvedela až z trestného vyšetrenia. V tej dobe bola s dieťaťom vo svojom byte. V uvedený deň manžel prišiel domov, potom si bol vypiť so svojimi kamarátmi a o 18.00 hod. povedal, že sa ide stretnúť ešte s kamarátom na jedno malé pivo. Doma nechal mobil, takže ho nemohla

skontrolovať. Jej manžel sa neliečil. Jeho zdravotný stav bol dobrý. Nevie o tom, že by bol na niečo chorý. Pracoval ako pomocný robotník na stavbe. Počas práce nepožíval alkohol, ale po skončení si zvykol dať pivo, ktoré mal rád. Nedá sa povedať, že bol alkoholik. Manžel mal kamarátov ešte zo svojej mladosti a detstva v mieste, kde býval, okolo ulici Majakovského a Čapajevova a s týmito mužmi sa rád stretával pri pive. Do reštaurácie Bonsaj pokiaľ ona vie, nechodieval. Mal obľúbené iné miesta. Od manžela vie, že brat V. bol jeho kamarát, s ktorým sa poznal a možno sa aj spolu stretávali. Od vyšetrovateľa sa dozvedela, že manžel sa mal vyhrážať zbraňou, že ho štyria muži spacificovali a potom ho mal žalovaný kopnúť do hlavy a H., ktorý sa tam zjavil mal volať záchranku, resp. políciu. H. H. zomrel, bol to kamarát jej manžela. V dobe, keď sa stal tento incident bývala na ulici Čapajevovej. Z rozprávania ľudí počula, že H. bol nešťastný z toho, čo sa stalo manželovi, mal výčitky, že tomu nezabránil. Nevedela o tom, že manžel mal zbraň, kde ju mal, taktiež nemala vedomosť. Toto jej dodnes nie je jasné. Žalovaný na trestných pojednaniach, ktorých sa zúčastňovala, popieral spáchanie tohto trestného činu a tvrdil, že ak by manžela kopol, musel by mať na botaskách krv, čo však nemusí zodpovedať skutočnosti, lebo pri kopnutí môže dôjsť aj k vnútorným zraneniam. Znalec v trestnom konaní povedal, že tento úder do krku manželovi bol taký, ako keby ho v tomto mieste udrel karatista, v dôsledku čoho nastalo krvácanie do mozgu a na následky toho manžel zomrel. S manželom majú syna H., nar. XX.XX.XXXX. Nepoberá vdovský ani sirotský dôchodok na dieťa, sociálna poisťovňa jej zamietla tento nárok, lebo manžel nemal splnenú podmienku odpracovaných päť rokov, takže im nevznikol nárok na túto dávku. Po smrti manžela utrpela psychický šok a takisto aj syn. Obaja navštevovali psychologickú poradňu. Bola vo veľmi zlom stave, nevedela sa vysporiadať so smrťou manžela. To bol aj dôvod, prečo sa odsťahovala z bytu na ulici Čapajevovej, kde bývali so svokrou a išla bývať k svojim rodičom spolu so synom. Žiadala, aby žalovaný bol zaviazaný na zaplatenie nemajetkovej ujmy 33.193,90 eura, keď touto čiastkou by mohla pomôcť hlavne synovi, ktorý už nemá otca a nebude sa mať kto o neho do budúca postarať. Manžel pracoval na dohodu v stavebnej firme, zamestnávateľ ho rôzne vyplácal, niekedy zarobil aj 12 000,-Sk inokedy 1 000,-Sk. Zamestnávateľ ho vyplácal na ruku niekedy týždenne, niekedy mesačne. Ak by manžel žil, pracoval by ešte možno 20 rokov finančne by sa o ňu aj o syna dokázal postarať. Manželstvo uzatvorili v roku 2004. Manžel zomrel v roku 2008 vo veku 39 rokov. Tiež mal problém sa zamestnať, preto robil na dohody, ona bola na materskej dovolenke, takže im to finančne vychádzalo. Po smrti manžela sa jej zrútil svet. Syn jej dáva silu, pomáha jej. Začala chodiť k psychologičke spolu s dieťaťom. Po určitej dobe si uvedomila, že musí začať sama všetko zvládať. Syn sa jej často pýtal prečo plače, prečo chodí v čiernom oblečená. Ťažko jej bolo toto všetko vysvetľovať synovi. Syn mal štyri roky, keď mu zomrel otec a tento žiaľ dusil v sebe. S manželom viedli pokojný rodinný život, manžel ju mal rád, nikdy nevyvolával hádky, aj keď si vypil pivo, bol pokojný. V manželstve nemali žiadne závažné problémy. Nevýhodou bolo, že bývali u svokry v jednej izbičke, nemali vlastné bývanie. Svokra mala dva a pol izbový byt, kde bývala aj so svojim priateľom. Bola tiež vdova, o svojho manžela prišla dávno. S manželom nemali žiadne úspory, náklady na pohreb, ktoré vznikli si musela požičať a vystrojiť manželovi pohreb v rámci týchto možností. Smrťou jej manžela došlo k ukončeniu rodinného života, ako aj vzťahov, ktoré mal ku nej a dieťaťu, zaniklo všetko, čo si rodina budovala. Nevie odkiaľ manžel mal zbraň, ktorá stála niekoľko tisíc. V tej dobe nemali takéto peniaze na nákup zbrane a zásadne bola proti tomu, aby manžel do bytu doniesol zbraň, keď sa o tom zmienil. Po ukončení trestného konania jej polícia vydala túto zbraň aj keď ju nechcela prevziať, bolo jej doporučené, aby ju predala, čo aj urobila a predala ju cez poľovnícke potreby.

16. Žalobkyňa k súčasným majetkovým pomerom uviedla, že je nezamestnaná. Doposiaľ do 31.12.2018 pracovala ako predavačka na dohodu v potravinách Refresh na Hlavnej ulici v Prešove s mesačným príjmom okolo 420 eur mesačne. Zo Sociálnej poisťovne dostáva 110 eur mesačne. Nemôže si vybaviť ani príspevok na bývanie, býva v podnájme, kde platí 120 eur, platí elektrinu a plyn spolu 37 eur, internet synovi, smeti, má množstvo dlhov. Nemá žiadne úspory, od roku 2004 vychováva sama dieťa. Nemá žiadne úspory ani veci väčšej hodnoty. Nevlastní ani byt, bola oklamaná. Rodičovský byt sa predal a súrodenci jej kúpili 1 - izbový byt a o ten prišla, ale býva v ňom. Vlastníkom je p. Č.. Pokiaľ žili jej rodičia, tak jej pomáhali, teraz zostala sama, nemá nikoho, len syna. Svokra jej nepomáha. Peniaze si požičiava od dobrých kamarátok, od sestry len málo, lebo už je na dôchodku, má 62 rokov. Jej syn je naučený skromnosti, nič drahé si nepýta. S manželom si rozumeli, za jeho povahu nemôže. Bol taký aký bol, bol výbušný, to je pravda, ale jej v živote neublížil a ani synovi. Mali dobrý vzťah. So synom sa mali veľmi radi, bol to jeho vytúžený syn. Z prvého manželstva mal dcéru, už je dospelá, tešil sa, že má syna. Po smrti manžela sa veľa vecí v jej živote zmenilo, akú - takú korunku priniesol, bol hlava rodiny, živil ich, vzájomne si rozumeli, mala sa s kým porozprávať. Po smrti manžela vyhľadala lekársku odbornú pomoc, brala slabé lieky na upokojenie, potom prestala, lebo každý jej hovoril, aby sa dala sama dokopy.

So synom dosť dlho chodila k psychologičke, asi do 11 rokov, bol nepokojný, stále sa pýtal na otca. Zo začiatku mu klamala, ale keď bol väčší, povedala mu, čo sa stalo. Pani doktorka povedala, že už je v poriadku. Otca sa jej nepodarilo synovi nahradiť. Veci, ktoré by mali riešiť otec so synom, ona to nevie, je predsa chlapec a mame sa tak nezdôverí ako otcovi. S mužom mali dobrý vzťah, pohádali sa, ako každý. Mal výbušnú povahu, ale neudrel ju. Manžel robil iba brigádnicky, lebo mal úraz, tieštvú zlomeninu kolena, mal operované koleno, bol 1-2 mesiace v nemocnici, dosť na tú nohu zle dopadával a nemohol robiť už ani po lešeníach. Preto robil obyčajného robotníka a bol rád, že ho zamestnáva švagor. Ešte aj teraz, keď ide na cintorín, je jej ťažko a má dosť poškodené zdravie z toho všetkého trápenia, čo prežila.

17. Svedok E. F. vypovedal, že s p. L. sa poznali od mala, spolu vyrastali. V dobe, keď došlo k tragédii nachádzal sa na druhom konci Európy. Podľa neho manželstvo u pána L. bolo normálne, nestaral sa do nich. Pokiaľ ide o žalovaného, s tým sa pozná 10 rokov, spolu pracovali, rodinný život žalovaný vedie normálny ako väčšina mladých rodín, má pokojnú povahu. Pokiaľ ide o povahu H. L., keď si vypil mohol napádať, ale voči nemu sa takto nesprával.

18. Svedok K. V., brat žalovaného, uviedol, že H. L. bol normálny pokiaľ si nevypil, ale keď si vypil, bolo zlé, správal sa nepríčetne, bol agresívny, zlý, nadával každému, fyzicky útočil. Bol to jeho kamarát, ale v takomto stave aj na neho niekoľkokrát fyzicky zaútočil. Mal problém s alkoholom, často pil spolu s kamarátom O.. Manželský život H. L. nikdy nepreberali, ani keď si sadli na pivo, v krčme sa bavili len o robote. Vie, že L. už raz zrazilo auto, keď bol opitý a tiež mal nejaké bitky v krčmách, ale nič konkrétnejšie viac nevedel, lebo to sa len dopyčul od iných. Tiež uviedol, že mal psychické problémy ako náhle si vypil. Hovorila mu to nebohá švagriná žalobkyne. Aj priamo žalobkyňa pri stretnutí, hovorila, že H. musel ísť na pol deci a potom prišiel domov a ju zbil. Nevie, či sa H. liečil psychicky, či chodil k psychiatrovi, ale keď si vypil, bol úplne iný, jednoznačne agresívny, to vedeli aj ľudia z ulice. Napadal každého, nepoznal kamaráta a aj on od neho dva, alebo trikrát dostal takéto rany v tejto situácii. S H. L. sa normálne pobili. Tí, čo ho poznali, vedeli, že keď si vypije, bude zle, tak odchádzali preč, aby nedošlo k takémuto incidentu. Pokiaľ ide o žalovaného, je to jeho brat. Je makač, má živnosť, staral sa o rodinu, poslednýkrát pracoval ako parták v stavebnej firme, riadil ľudí.

19. Svedkyňa H. F. vypovedala, že nebohý H. L. bol jej brat. Kým bývali v Prešove, stretávala sa s bratom a žalobkyňou. V roku 2004 sa presťahovala do Veľkého Šariša, kde si postavili dom a brat jej chodil na stavbu pomáhať. Brat nepracoval, možno mal nejaké brigády, ale trvale zamestnanie nemal. Pokiaľ ide o alkohol, pil príležitostne, bol druhýkrát ženatý, nepozná dôvody prečo sa rozviedol s prvou manželkou. Pokiaľ ide o jeho zdravotný stav, po dopravnej nehode, bratovi operovali koleno. Náklady pohrebu hradila niečo matka, niečo švagriná. Matka žije, ale je psychiatrická pacientka, prežíva depresie a výsluch na súde by bol pre ňu traumatický. Vie, že medzi žalobkyňou, bratom a matkou boli zvady, ktoré vyplynuli z toho, že neplatili za bývanie, resp. málo, kvôli peniazom, vareniu. Vie to z rozprávania matky a brata. Brat sa voči matke nesprával agresívne, skôr to bola labilita matky, ktorá spôsobovala problémy. Bola alkoholička a v akej nálade bola, podľa toho sa všetko odohrávalo. Brat nebol agresívny. Keď sa ho pýtala, prečo si nehľadá prácu v zahraničí, brat jej odpovedal, že nemôže nechať manželku samú, musí sa o ňu starať.

20. Svedok K. B. povedal, že nebohý aj žalovaný boli jeho kamaráti. Pri tragédii nebol, ale poznali sa 22 rokov a pokiaľ ide o p. L., keď si vypil, bol agresívny, ináč nie. On s ním nemal žiaden konflikt. Poznal, keď si H. vypil pivo aj alkohol, púšťal sa do bitky, vykrikoval aj na neho. Každý deň zašli po robote na pivo, H. nebol opitý každý deň, vypil niekedy dve piva, niekedy pivo, pol deci, alebo dva pol deci.

21. Svedkyňa H. E. vypovedala, že bola prvou manželkou nebohého. Dôvodom rozvodu bol jeho nezáujem o ňu a dcéru. Vyskytli sa problémy s alkoholom, lebo uprednostňoval kamarátov a krčmu pred rodinou. Zo začiatku pracoval, potom už nie. K fyzickým útokom medzi nimi nedošlo. Spolu nežili ani jeden rok. Rozviedli sa v roku 1999. Od tej doby sa nestretávali a bývalý manžel sa ani o ňu ani o dcéru nezaujímal. Neplnil si ani vyživovaciu povinnosť.

22. Svedok H. Z.Š. vypovedal, že bol pri incidente, za ktorý bol žalovaný odsúdený. Spolu sedeli v čajovni vonku pred reštauráciou, rozprávali sa, keď arogantným spôsobom p. L. pýtal od žalovaného cigaretu, ktorú mu najprv ponúkol, ale o chvíľu znova prišiel pýtať cigaretu, čo mu žalovaný odmietol, lebo zistil, že má málo cigariet. Na toto L. reagoval hrubým spôsobom, slovnými útokmi a potom keď išli zaplatiť, bola už záverečná hodina a vyšli von, p. L. vytiahol pištoľ na žalovaného, namieril ju na čelo

a povedal „teraz vás tu všetkých postrieam“. Žalovaný mu chytil jednu ruku spolu s H. a potom všetci, čo tam spolu boli, pretože sa veľmi zľakli, začali s ním zápasiť, aby L. odzbrojili. Veľmi dobre si na to pamätá, lebo dostal nesmierny strach. Mal skutočne obavu, že L. začne strieľať a tento strach mali aj ostatní muži, s ktorými spolu sedeli. Ako sa L. ocitol na zemi to nevie, pretože ho chceli spacifikovať a všetci ho na zemi držali. On konkrétne mu držal pravú ruku tak, že mu túto ruku svojím telom prilahol a rukami ho držal, aby sa nemohol hýbať. Určite vie, že žalovaný bol pri nohách, volal políciu, držal ho za nohy a M. za trup. Pri hlave mu nikto nestál, ani hlavu nedržal. Vie len, že keď ho stiahli na zem, vypadla mu pištoľ z ruky, ktorú mal v pravej ruke, snažil sa na ňu dosiahnuť a H. mu túto zbraň odkopol. Niekoľko kričal, odhodte túto zbraň niekde ďalej, keď ju H. odkopol, bol to P.. Nikto z nich, ktorí držali L., ho nekopol, to vie určite. Sám bol v takom šoku, že sa sústredil len na to, aby mu držal ruky, aby sa nemohol dostať k zbrani, o čo sa snažil. Ostatní ho tiež držali tak, aby sa nemohol pohybovať. Navyiac v tomto priestore sa nedalo nejakým spôsobom manipulovať, lebo išlo o úzky priestor ohraničený malým plotíkom. Nevidel, že by žalovaný kopol L.. L. takto držali po celú dobu až kým neprišli polícia. Navyiac počul ako žalovaný volal políciu. L. mal zavalitejšiu postavu, určite nebol nízkeho vzrastu. Celý incident sa odohral keď už bola tma, svietili len pouličné lampy, ktoré stáli ďalej od miesta incidentu. Keď prišli policajti, sám dostal od policajta úder do hlavy, stratil na chvíľu vedomie. Keď sa spamätal, sedel na trávě a prišiel policajt, ktorý sa mu ospravedlňoval, že sa pomýlil. Potom pri výsluchu mu prišlo zle, na polícii mu privolali sanitku. Správanie L., ktorý vytasil zbraň a namieril ju na žalovaného bolo také, že všetci sa cítili ohrození na živote, keď navyiac povedal, že ich tu všetkých postrieľa, nie len toho jedného. Jedinou šancou bolo utiecť, alebo ho spacifikovať. Teda všetci, keď takto reagovali, sa cítili ohrození na vlastnom živote. Vo chvíli, keď L. odzbrojovali, ležal na zemi, on ho z pravej strany prilahol, držal pravú ruku, za ním bol žalovaný, kľučal pri nohách, z druhej strany ho držal M.. Je zrejme, že keby L. kopol žalovaný do tváre, bol by to videl, alebo aspoň počul údery, lebo údajne to mali byť silné údery. Keď takto ležali na L. a čakali na políciu vie, že L. dýchal, vydával zvuky, ktoré vyjadrovali, že sa naťahoval za zbraňou, chcel ju uchopiť. V tej situácii nemal na tvári žiadne údery, ani krv, nič také nevidel a pritom bol najbližšie k L. a potom H. z druhej strany, ktorý odkopával zbraň. Ako sa správali policajti nevie, lebo dostal od nich silnú ranu do hlavy, stratil vedomie a čo sa dialo ďalej po ich prípade neregistroval. Všetci mali obuté botasky, je to mäkká obuv. Aj v jeho lekárskej správe bolo uvedené, že dostal silný úder do hlavy od policajta, ale čím úder bol spôsobený dodnes nevie. Pamätá si, že v ten deň sa vracali s futbalu, chceli zájsť do inej reštaurácie, ale V. mladší ich pozýval do Bonsaju a to bol jediný dôvod, prečo si tam sadli. Pokiaľ ide o H., ten o tri dni spáchal samovraždu. Celá udalosť v ňom vyvoláva zvláštne pocity, trápi ho, že žalovaný bol odsúdený, podľa jeho názoru nespravodlivo, pretože tu došlo k ohrozeniu života všetkých práve zbraňou, ktorú vybral L. a namieril na žalovaného, ako aj jeho slovnými vyhrážkami. Pokiaľ ide o H., s ním nebol blízky priateľ, ale práve nadväznosť, že potom on spáchal samovraždu po tomto incidente vyvoláva tiež pochybnosti, kto bol vlastne páchatelom. Táto udalosť ho poznačila na celý život.

23. Svedkyňa Y. V. vypovedala, že bola v čajovni Bonsaj 27.06.2008. Keď práve zamykala dvere, bolo po záverečnej, kedy došlo k incidentu. Videla len začiatok roztržky, potom sa zľakla a schovala sa. Ďalší priebeh nesledovala. Spolu s ňou vo vnútri bol jej otec A. V. a brat G. V.. Potom, keď zamkli, sledovali, čo sa deje za paravánom, ktorý bol dva, tri metre od dverí, niečo počula o zbrani, videla chlapov ako sa naťahovali, hovorili niečo o zbrani. Potom ako už ležal L., ostatní boli pri ňom, asi ho držali na zemi. Žalovaný bol pri hlave L., keď ležal. Ostatní muži držali L.. Žalovaného videla len ako ho držal na zemi. Na to, či ho kopal si nepamätá, ani či to bolo v situácii, keď prišla polícia. Keď prišla polícia už ani prevádzku neotvorili, odišli preč.

24. Svedok A. V.Č. vypovedal, že si už nepamätá, čo sa udialo 27.06.2008. Čajovňu Bonsaj prevádzkoval jeho syn a on sa vtedy tam nachádzal ako hosť, hral na automatoch. Poznal nebohého L. aj žalovaného. S L. nedošiel nikdy k potýčke, nemal vedomosti o jeho zdravotnom stave a pokiaľ ide o jeho rodinný život, videl ho so synom na ihrisku, ale nedokáže charakterizovať jeho manželské spolužitie.

25. Svedok U. M. vypovedal, že spolu so žalovaným P., Z. a svojou manželkou boli v reštaurácii Bonsaj, keď k ním prišiel nebohý L., zjavne v podnapitom stave, žiadal cigarety, žalovaný mu jednu dal. Potom znova žiadal, na čo mu žalovaný nechcel dať. Pán L. bol z toho nervózny, nadával, oni si ho nevšímali, sedeli vonku na terase, p. L. bol vo vnútri. Potom, keď sa zotmelo, chceli odísť, on odišiel na toaletu a keď sa vracal videl, že L. leží na zemi, žalovaný pri jeho nohách, Z. pri hlave, P. v strede tela. L. mal vztýčenú ruku, v ktorej držal pištoľ, ležal na boku, oni ho spacifikovali a keď prišiel zozadu, dal mu tri, alebo štyri rany pästou do chrbta, aby pustil zbraň, lebo L. sa vzpieral a spolu s P.Í. sa pokúšali mu zbraň vziať. L. ju nechcel pustiť, potom sa to podarilo, že zbraň pustil. Už nekládol taký silný odpor. Medzi tým

žalovaný volal políciu a to tým spôsobom, že jednou rukou držal nohy L. a druhou telefonoval. Následne, keď došla polícia, policajti sa pomýlili a udreli Z., všetci vykriekli, že to nie je on. L. ležal na zemi a pustili ho, až keď prišli policajti, ktorí spacifikovali L.. Nevšimol si, že by ho kopli. Keď ho takto prilahli, zistili, že už sa nehýbe, nekladie odpor, otočili ho a zistili, že mu je zle, ťažko dýcha. Žalovaný chcel pomôcť, ale policajti to nedovolili, za pár minút došla záchranka a potom policajné autá, postupne ich predvádzali k výsluchu. Nevidel, že by žalovaný kopol L., po celú dobu žiadne údery tam neboli. V podstate, keď L. ležal, snažili sa mu len odňať zbraň, ktorou útočil a on mu dal údery do chrbta, aby povolil ruku, keď ležal na boku. Vtedy, keď už nemal zbraň, L. nekládol odpor, oni ho však ešte stále držali, lebo nevedeli, či nemá ešte inú zbraň a aj preto, že to bol veľký chlap, vážil okolo 100 kg. Pri vzniku incidentu nebol, len počul, že mal na L. zaútočiť nejaký bachár, nevie, kto to má byť. L. poznal, v minulosti s ním pracoval, keď bol slobodný. Nebol to pracant, vždy holdoval alkoholu a pod jeho vplyvom bol výbušný. O jeho rodinnom živote nič nevie.

26. Svedok Y. F. vypovedal, že H. L. pracoval pre firmy, ktoré aj jeho zamestnávali v rámci mandátnej zmluvy, robil na dohody, nikdy nemal pracovnú zmluvu. Pracoval podľa požiadaviek firmy, raz to bol deň, raz týždeň, alebo dva, tri týždne. L. bol jeho švagor.

27. Svedkyňa U. V.L., manželka žalovaného, vypovedala, že so žalovaným sú manželia od roku 1997, žijú spolu, ich spolužitie nie je problémové, je v manželstve spokojná. S manželstva majú dve deti. V deň, keď došlo k incidentu, jej manžel telefonoval, že ho vedú na políciu, povedal, čo sa stalo. Z bytu sa nemohla vzdialiť, lebo v tej dobe mala pri sebe niekoľkokomesačné dieťa, nemohla ho opustiť. Z telefonátu sa dozvedela, že mal manžel mať zbraň pri hlave a že ho teraz vedú k vypočutiu na políciu. Od manžela sa neskôr dozvedela, že p. L. ich sústavne provokoval, pýtal cigarety, potom zápalky, potom znova, keď mu už manžel nechcel dať, lebo už boli na odchode, L. na neho vybral zbraň, ktorú držal pri hlave, a len vďaka pánovi H. sa nestala vdovou. Od manžela vie, že sa len bránil, poškodenému neublížil. Vie od neho, že poškodeného spacifikovali na zem, manželovi je ľúto, že zomrel, ale kľudne mohol byť obeťou aj jej manžel.

28. Z vyšetrovacieho spisu ČVS:ORP-1519/SE-PO-2008, ktorý sa týkal prečinu usmrtenia v súvislosti s úmrtím H. H. v zápisnici o ohliadke miesta činu na č.l. 68 - 70 je uvedené, že sa našiel biely papier, na ktorom veľkým tlačným písmom bol napísaný nápis oranžovej farby „je jeden. či radšej tak akoby som mal prežiť peklo na zemi“, na opačnej strane je nápis „nikto by mi nepomohol, obidvaja ste už v dôchodkovom veku“. V tomto texte mal byť rozlúčkový list nebohého H. H., na ktorý sa žalovaný odvolával.

29. Z odpovede na lustráciu v Sociálnej poisťovni (ktorú súd vyhotovil za účelom posúdenia dôvodov hodných osobitného zreteľa pri rozhodovaní o trovách konania) vyplýva, že vymeriavací základ žalobkyne za obdobie od 06/2018 do 12/2018 bol 112 eur s tým, že bola zamestnaná na dohodu v spoločnosti Adriana Velebírová - AJA. Od 01.01.2019 v Sociálnej poisťovni sa nenachádza zmienka o pracovnom pomere žalobkyne.

30. Z odpovede na lustráciu v Sociálnej poisťovni týkajúcej sa žalovaného vyplýva, že od 01.10.2017 žalovaný je SZČO s tým, že jeho vymeriavací základ je od 10/2017 cca 450 eur. Predtým za obdobie od 04.04.2016 do 30.04.2016 pracoval na dohodu o vykonaní práce v spoločnosti CAUNER, s.r.o. a jeho vymeriavací základ bol 50 eur a v období od 23.09.2015 do 26.11.2015 pracoval v ÚVV s vymeriavacím základom za 9/2015 44,36 eur, 10/2015 - 129,63 eur, 11/2015 - 111,20 eur. Rovnako aj za predchádzajúce obdobie žalovaný pracoval v ÚVV a jeho vymeriavací základ bol cca 110 až 150 eur.

31. Z potvrdenia o podaní daňového priznania za rok 2017 týkajúce sa žalovaného vyplýva, že jeho príjem za rok 2017 zo živnosti bol 11 062,70 eura a výdavky 6 637 eur, základ dane bol 4 425,08 eura.

32. Podľa § 193 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

33. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 - 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 15 Občianskeho zákonníka, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

34. Po rozhodnutí odvolacieho súdu zostal predmetom sporu nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15 000 eur.

35. S poukazom na ustanovenie § 193 CSP súd je viazaný výrokom trestného súdu o tom, že bol spáchal trestný čin a že ho spáchal žalovaný. Z trestného rozsudku vyplýva, že žalovaný dňa 27.06.2008, pod vplyvom alkoholu najmenej dvakrát kopol do hlavy H. L., ktorému spôsobil pomliaždeniny a odreniny tváre, zlomeniny nosových kostí, pomliaždenie krčnej miechy, čo viedlo k opuchu mozgu a následnému kardiorespiračnému zlyhaniu, pričom H. L. dňa 30.06.2008 zomrel, čím spôsobil z nebanlivosti ťažkú ujmu na zdraví, teda smrť a spáchal trestný zločin zabitia podľa § 147 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona. Tento výrok okresný súd vyslovil aj keď žalovaný odmietol svoju vinu a to na základe zhodnotenia vykonaných dôkazov tak ako je to uvedené v písomnom vyhotovení trestného rozsudku sp. zn. 33T/51/2009. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 20.01.2011. Preto súd bol povinný („...súd je viazaný“...) vychádzať z uvedeného odsudzujúceho rozsudku, keďže je viazaný rozhodnutím, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal.

36. Súd má za to, že vzhľadom na následky, ktoré nastali v súvislosti s trestným činom, z ktorého bol žalovaný uznaný vinným, v živote žalobkyne po úmrtí jej manžela, samotná satisfakcia vo forme ospravedlnenia nie je dostačujúca, pretože došlo k zásahu do jej súkromia chráneného ustanovením § 11, ktorého súčasťou je rodinný život, keď z objektívneho hľadiska je strata jedného z členov tohto spoločenstva neodčiniteľnou ujmu, ktorá postihuje všetkých ostatných členov rodiny. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je potom primeraným prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu (rozsudok Najvyššieho ČR z 15.7.2005 sp. zn. 30Cdo/2951/2004). Preto podľa názoru súdu sú splnené predpoklady uvedené v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, lebo zaslanie ospravedlňujúceho listu v danom prípade nie je postačujúce vzhľadom na trvalý a neodstrániteľný následok (smrť manžela žalobkyne).

37. Hodnotením zásahu do osobnostných práv v rámci obrany v súdnom konaní sa zaoberal Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/74/2008, v ktorom konštatoval, že pre vznik práva domáhať sa ochrany podľa § 11 Občianskeho zákonníka musia byť splnené kumulatívne dve zákonné podmienky - zásah musí byť neoprávnený a súčasne objektívne spôsobilý privodiť ujmu na chránených osobnostných právach. Žalobkyňa v danom prípade požaduje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Peňažné zadosťučinenie má miesto v prípade, ak primerané morálne zadosťučinenie sa nejaví ako dostačujúce. Zadosťučinenie v peniazoch predstavuje inštitút, ktorý nemožno použiť na vyváženie a zmiernenie bežnej, čo i len celkom krátkodobo pôsobiacej nemajetkovej ujmy na osobnosti fyzickej osoby. Má satisfakčnú funkciu, ktorou sa sleduje primerané a zodpovedajúce vyváženie a zmiernenie nemajetkovej ujmy vzniknutej na osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Predpokladom pre jej prisúdenie je nedostatok morálneho zadosťučinenia a vznik nemajetkovej ujmy. Pri určení výšky peňažného zadosťučinenia podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka určuje zákon dve kritéria - závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Platná právna úprava neustanovuje medze zadosťučinenia za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti formou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

38. Vychádzajúc aj z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (napr. 5Cdo/265/2009, 2Cdo/194/2011), súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami, a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobností podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.

39. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20.04. 2011 pri neoprávnenom zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby vzniká osobná väzba medzi oprávnenou osobou na jednej strane a povinnou osobou na strane druhej. Práva a povinnosti vyplývajúce z tohto právneho vzťahu sa viažu výhradne na určitú osobu. Povinnosť poskytnúť zadosťučinenie podľa § 13 je subjektívne spätá s tým, kto sa zásahu do týchto práv iného dopustil. Jedná sa preto o výlučne osobnú povinnosť tohto subjektu, ktorá neprechádza na ďalšiu osobu. Nositeľom hmotnoprávnej povinnosti je ten subjekt, ktorý neoprávnený zásah do osobnostných práv spôsobil.

40. Súd tak vychádzal z názoru, že bol splnený základný predpoklad procesného úspechu žalobkyne a to samotná protiprávnosť konania žalovaného a na to nadväzujúca prítomnosť kauzálneho nexu medzi týmto správaním a úmrtím manžela žalobkyne. V tejto súvislosti súd neprihliadal na námietku žalovaného, ktorý sa necítil byť vinným zo skutku kladenému mu za vinu, lebo ako bolo uvedené vyššie, procesný súd bol povinný vychádzať z právoplatného odsudzujúceho rozsudku. V trestnom konaní bolo jednoznačne preukázané, že zásah samotného žalovaného bol protiprávny, a preto z hľadiska poskytnutia ochrany nie je významné, či neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene, nezavinene alebo vedome, či nevedome. Podľa názoru súdu, pri úvahách o výške náhrady v obdobnom prípade, teda v prípade smrti, nemôže žiadne zadosťučinenie vrátane finančného napraviť skutočne vzniknutú ujmu (akou je smrť), zmyslom je túto ujmu zmierniť.

41. Pri určení výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal súd z toho, že k zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobkyne došlo v značnej miere, keď uvedená forma zadosťučinenia je právnym inštitútom do istej miery výnimočného charakteru, ktorý sa uplatní za splnenia zákonom stanovených predpokladov a s prihliadnutím na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Za satisfakčný prostriedok v tomto prípade je potrebné považovať aj rozsudok vydaný v trestnom konaní, kde sa konštatovalo porušenie práv. Okrem toho v zmysle platnej právnej úpravy (§ 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka) súd nie je viazaný návrhom strán sporu, výšku náhrady určuje na základe voľnej úvahy s povinnosťou prihliadnuť na dve zákonné hľadiská, a to závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva. Určenie výšky peňažnej náhrady má byť potom s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti.

42. Súd dospel k záveru, že v danom prípade s ohľadom na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva je primeraná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 6 480 eur. Výška peňažného zadosťučinenia sa určuje na základe voľnej úvahy súdu s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo zohľadniac princíp spravodlivosti. Pri určení výšky náhrady súd vychádzal z preukázaných skutkových tvrdení žalobkyne, že strata jej manžela vážne a nenapraviteľne zasiahla jej osobný život, keď úmrtím manžela prišla o blízku osobu, s ktorou mala vytvorený pekný vzťah. Žalobkyňa pripustila, že keď si manžel vypil, mal agresívnejšiu povahu (uvedené bolo preukázané tiež výpoveďou viacerých svedkov). Poprela však, aby ju alebo ich maloletého syna niekedy udrel. Uviedla, že sa občas pohádali, ako aj iní manželia, ale hneď potom sa udobrili. Žalobkyňa stratu manžela i napriek uplynutiu obdobia viac ako desiatich rokov intenzívne vníma a prežíva. Stále je jej smutno, nemá sa s kým doma porozprávať. Po smrti oboch rodičov ostala so synom sama. Konaním žalovaného syn žalobkyne prišiel o otca, s ktorým mal pekný vzťah, jej manžel sa zo syna veľmi tešil. Po smrti manžela spolu so synom navštevovala psychológa, žalobkyňa tiež brala lieky na upokojenie, potom ich prestala brať. Syn sa stále vypytoval na otca, chýba mu mužský vzor, jej ako matke sa nezveruje. Zároveň bola žalobkyňa aj finančne závislá od manžela, ktorý síce nemal stabilné zamestnanie, ale privyrábal si brigádnicke, niekedy zarobil 1 000 Sk, inokedy aj 12 000 Sk. Od smrti manžela sa stará o syna a vychováva ho sama. Finančne jej vypomáhali jej rodičia, pokiaľ žili. V súčasnej dobe je nezamestnaná a peniaze si požičiava od dobrých kamarátok a sestry. Vykonaným

dokazovaním súd teda dospel k záveru, že vzťah žalobkyne a jej manžela bol harmonický a tak je len prirodzené, že jeho úmrtím žalobkyňa stratila možnosť viesť plnohodnotný rodinný a súkromný život so svojím manželom, utrpela psychickú traumu, stratila živiteľa rodiny a stratila aj možnosť s manželom viesť súkromný život, je ochudobnená o sféru prirodzených vzťahov s jedným najbližších ľudí v jej živote, stratila lásku manžela, istotu a oporu, úmrtie manžela vzhľadom na jeho nízky vek (39 rokov) bolo pre žalobkyňu nečakaným. Žalobkyňa sa stala vdovou pred dovŕšením 40. roku veku, len štyri roky od uzatvorenia manželstva, kedy vzťah s partnerom býva spravidla najintenzívnejší, resp. sa ešte naďalej rozvíja. V dôsledku konania žalovaného bola narušená celistvosť rodiny žalobkyne a jej ďalší vývin, pričom sa jedná o trvalé a neodstrániteľné následky. Zo strany žalovaného jednoznačne došlo k zásahu do práva žalobkyne na ochranu jej osobnosti spôsobenej úmrtím jej blízkej osoby.

43. Na strane žalovaného súd zohľadnil postoj k skutku, pričom žalovaný už v trestnom konaní oľutoval to, čo sa stalo manželovi žalobkyne. Popieranie viny a bránenie sa v trestnom konaní nemožno považovať za „príťažujúcu okolnosť“ v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, lebo každý má právo na spravodlivý proces a má právo predkladať tvrdenia a dôkazy vo svoj prospech. Súd však nemal pochybnosti, že žalovanému je ľúto, čo sa stalo. Zároveň súd prihliadol na to, že žalovaný zaslal žalobkyni list, v ktorom vyslovil ospravedlnenie za spôsobenie smrti jej manžela a syna žalobkyne. Pokiaľ ide o majetkové pomery žalovaného, vykonaným dokazovaním súd zistil, že žalovaný po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody (pred tromi rokmi) pracuje ako živnostník, pričom jeho čistý mesačný príjem je cca 500-600 eur mesačne. Odvody platí 200 eur mesačne. Popri tejto práci brigádnicke nepracuje, lebo to nestíha. V práci nezvykne maródovať, tak jeho príjem je možné považovať za stabilný. Žalovaný býva spolu so svojou rodinou v mestskom byte, kde platí mesačne 280 eur. Jeho manželka pracuje ako predavačka, nevlastnia žiaden majetok vyššej hodnoty a ani nemajú úspory. Žalovaný má vyživovaciu povinnosť k 11 ročnej dcére.

44. Súd zároveň nemohol v danom prípade pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy neprihliadať na konkrétne skutkové okolnosti, za ktorých došlo k smrti manžela žalobkyne. Z trestného rozsudku okrem iného vyplýva, že nebohý manžel žalobkyne pod vplyvom alkoholu so zbraňou v ruke útočil na žalovaného tak, že mu túto zbraň priložil k hlave spredu, čo vyplynulo z trestného vyšetrovania a aj slovné útočil tak, že všetkých postrieľal. Toto jeho správanie práve viedlo žalovaného a ostatné osoby, ktoré sa pri ňom nachádzali k dôvodnej obave o život, k snahe jeho útok odvrátiť tým, že ho spacifikovali, zvalili na zem, znehybnili tým, že ho držali za ruky, nohy a keď nechcel pustiť zbraň aj údermi pästou do chrbta a zápasením s ním ho chceli odzbrojiť. Správaním nebohého sa cítili ohrození všetci, ktorí boli v bezprostrednej blízkosti. Zo strany nebohého manžela žalobkyne v tejto situácii došlo k priamemu ohrozeniu života ostatných osôb a priamo žalovaného, keď mu priložil zbraň na hlavu. Z okolností tejto tragédie vyplýva, že ak by nebohý manžel žalobkyne sa takto nesprával, nedošlo by k žiadnej tragédii, pričom ako vyplynulo zo svedeckých výpovedí o správaní nebohého, bolo známe jeho okolie, že pod vplyvom alkoholu bol agresívny, útočný a takto ho poznali jeho známi a priatelia, ktorých taktiež v alkoholickom stave napádal. O to nebezpečnejšie bolo jeho správanie, keď takto zaútočil so zbraňou na žalovaného a ostatných, ktorí sa v blízkosti neho nachádzali. V čase incidentu mal 2,7 promile alkoholu v krvi. Je však tiež pravdou, že aj žalovaný bol pod vplyvom alkoholu spolu s ostatnými účastníkmi tohto incidentu. Zároveň súd poukazuje na formu zavinenia, pričom žalovaný konal minimálne formou nepriameho úmyslu tak ako to vyplýva z trestného rozsudku. S prihliadnutím na mieru zavinenia poškodeného -manžela žalobkyne, ako aj s prihliadnutím na vyššie popísané majetkové pomery žalovaného, súd stanovil výšku nemajetkovej ujmy 6 480 eur a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

45. Súd poukazuje na obdobný prípad, ktorý bol prejednávaný pred Okresným súdom Brezno pod sp. zn. 5C/209/2014, v ktorom súd priznal žalobcom - rodičom nebohého syna, ktorý zomrel po údere a následkom páde spôsobenom žalovaným každému po 10 000 eur. Ako vyplýva z rozsudku sp. zn. 5C/209/2014 zo dňa 17.02.2017 (potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/348/2015), nebohý bol pod vplyvom alkoholu a "zapáral" do viacerých ľudí nachádzajúcich sa v pohostinstve. V spoluzavinení nebohého súd vidí analógiu s prejednávaným prípadom, avšak je nutné zohľadniť aj to, že vo veci 5C/209/2014 nedošlo k priamemu ohrozeniu zdravia a života ľudí v pohostinstve so zbraňou a vyhrázaním sa zabitím. Preto súd v tomto prípade rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 6 480 eur, ktorá sa súdu javila primeraná závažnosti vzniknutej ujmy, okolnostiam, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobkyne, pričom náhradu v takejto výške súd považoval i s ohľadom na postoj žalovaného za spravodlivú.

46. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

47. Súd v zmysle vyššie citovaného ustanovenia rozhodol o povinnosti žalovaného uhradiť žalobkyni prisúdenú sumu 6 480 eur v splátkach po 180 eur mesačne (180 eur x 36 mesiacov) vždy do 25. dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku pod následkom straty výhod splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej splátky riadne a včas. Pri povolení splátok vzal do úvahy majetkovú situáciu žalovaného, v ktorého možnosti nie je uhradiť celú sumu naraz. Žalovaný spoločne s manželkou majú príjem cca 900 -1000 eur mesačne, žalovaný musí uhrádzať sociálne a zdravotné odvody 200 eur mesačne, platiť za byt 280 eur mesačne, má vyživovaciú povinnosť k 11 ročnej dcére a ďalšie náklady na živobytie. Nemá žiadny majetok vyššej hodnoty, ani úspory. Súd prihliadol aj na to, že žalobkyňa na pojednávaní vyjadrila súhlas so splátkami vo výške 180 eur mesačne. Napokon súd pripomína, že ak sa žalovaný omešká s úhradou čo i len jednej splátky (teda ju nezaplatí včas alebo ju neuhradí v celej sume), bude dlh splatný naraz v celom rozsahu a žalobkyňa sa bude môcť domáhať zaplatenia celej pohľadávky.

48. Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

49. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii alebo vzhľadom k pomerom strán sporu.

50. Pri rozhodovaní o trovách konania súd vzal do úvahy konkrétne okolnosti prejednávanej veci a dospel k záveru, že v danom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania ani jednej zo sporových strán. V konaní o uloženie povinnosti žalovanému ospravedlniť sa žalobkyni a jej synovi mala úspech v celom rozsahu žalobkyňa, preto by mala mať právo na náhradu trov konania v celom rozsahu. V konaní o priznanie pozostalostnej úrazovej renty mal úspech v plnom rozsahu žalovaný, lebo žaloba bola v celom rozsahu zamietnutá. Teda v tejto časti bol úspešný žalovaný. Pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ide o konanie, v ktorom priznaná výška závisí od úvahy súdu, preto v tejto časti by žalobkyni patrila plná náhrada trov konania, ale len z prisúdenej sumy. Súd však pri rozhodovaní o trovách konania zohľadňoval okolnosti tohto prípadu a rozhodol, že stranám sporu náhradu trov konania nepriznáva. Obe sporové strany spĺňajú podmienky pre aplikáciu ust. § 257 CSP. Žalobkyňa je nezamestnaná, predtým pracovala ako predavačka so mzdou cca 420 eur mesačne. Už viac ako 10 rokov sa samá stará o syna, nemá žiadne úspory ani majetok, o byt prišla, žije z pôžičiek. Žalovaný bol niekoľko rokov vo výkone trestu odňatia slobody, po prepustení z výkonu trestu pracuje a vedie riadny život, avšak v dôsledku trestného konania prišiel o všetky úspory, nemá majetok vyššej hodnoty, žije v mestskom byte, jeho manželka je predavačka, tiež má pôžičky. Navyše v zmysle tohto rozsudku je zaviazaný hradiť žalobkyni mesačne 180 eur až do sumy 6 480 eur. Podľa názoru súdu by nebolo spravodlivé priznanie náhrady trov konania ani jednej zo sporových strán zohľadňujúc tiež tú skutočnosť, že obe sporové strany sú zastúpené Centrom právnej pomoci.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v

akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).